

Előfizetési ár:

Egész évre 4 K.
Fél évre 2 K.
Negyed évre 1 K.
Egyes szám 20 f.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Kiadja az Orsz. Erdészeti Egyesület
(Budapest, V. Alkotmányutca 6. sz.)

Felolós szerkesztő:

TÜRÖK SÁNDOR m. k. erdőmester,
erdőéri szakiskolai igazgató.

AZ ERDŐ

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmonsor vagy annak helye 40 f. Egész oldal 40 K. Fél oldal 20 K. Negyed oldal 10 K. Nyolczad oldal 5 K.

Többszörös megjelenés esetén engedmény megegyezés szerint.

Előfizetők részére az állás kínálat és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

Az előfizetési ár „Az Erdő kiadóhivatala” czfémén Temesvár-Belváros, Uhrmann Heurik papirkereskedése, küldendő.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő” szerkesztőségéhez, — Temesvár 3, Vadászterdői erdőéri szakiskola.

Az Erdő munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erd. Egyes. által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Tartalom:

Lászlóffy István: Az erdőszemélyzet által foganatosítandó házkutatásoknál követendő eljárás.

Bohus Károly: A közönséges gyaponcz károsításai.

Dr. Kukuljevič József: Védekezés háziállataink élősdei ellen.

A temetkezési egyletek jövője.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 1907. évi márczius hó 25-én 34.764/I./A./B. szám alatt kelt rendeletének másolata.

Különfélék. — Gazdasági tudósító. — A fák gyógykezelése. —

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár tagjai.

Teleházy Ede: Levél a szerkesztőséghez.

Álláskereslet.

Hirdetések.

A tárczában:

Pálosi Dénes: Az erdőőr fia.

Szüksége mutatkozik ennél fogva annak, hogy az erdőszemélyzet e helyen is tájékoztatva legyen, mik azok a szabályok, melyeket a házkutatások foganatosításánál szem előtt kell tartani, hogy a büntetőtörvénykönyvvel összeütközésbe ne kerülhessenek.

Az erdő törvény 150. §-a jogot ad az erdőszemélyzetnek arra, hogy a tetten kapott erdei kihágótól, vagy ha az menekül, folytonosan üldözve, a lopott erdei terméket tőle onnan vegye el, a hova ezt elhelyezte. Ezen rendelkezés szerint az erdőszemélyzet a lopott erdei terméket csak abban a két esetben foglalhatja le nyomban, ha az erdei kihágót a lopáson tetten érte, vagy a kihágás elkövetése után folytonosan üldözve, bárhol utólérte. Az utóbbi esetben tehát az erdőőr az erdőkihágót annak lakásába, vagy bármely más helyiségbe is követheti és ha elrejtőzött, személyazonosságának megállapítása végett felkutathatja, vagy ha a terméket esetleg nyomban elrejtette, azt ott keresheti, a míg fel nem találja.

Ezen két eseten kívül az erdőszemélyzet a lopott erdei termék megszerzése végett házkutatást (motozást) saját kezdeményezéséből, azaz a hatóság igénybe vétele nélkül nem tarthat, mert az erdő törvénynek említett szakasza szerint ezen két eseten kívül az eltulajdonított erdei termékek kutatása czéljából a házmotozás elrendelése és foganatosítása tekintetében a fenálló szabályok és a törvényes gyakorlat irányadók, a mely szabályok meg nem engedik, hogy az erdőszemélyzet hatósági beavatkozás nélkül tartson házkutatást, azon eset kivételével, ha a kutatást maga a gyanúsított fél nem kérelmezte, a midőn

Az erdőszemélyzet által foganatosítandó házkutatásoknál követendő eljárás.

Irta: **Lászlóffy István**, vármegyei tb. főjegyző.

Gyakran találkozunk esetekkel, hogy az erdőőrök figyelmen kívül hagyják az érvényes jogszabályokat, a mikor az erdei kihágások megállapításához házkutatás tartása mutatkozik szükségesnek. Erre pedig kiváló gondot kell fordítani, annál is inkább, mert a magyar büntetőtörvénykönyv szerint azon közhivatalnok, a ki hatalmával visszaélve törvényellenesen tart házkutatást, egy évig terjedhető fogházbüntetésre és ezenfelül viselt állásának elvesztésére ítéltetik. Az erdőőrök tehát, a kik az erdő törvény 128. §-ának rendelkezésénél fogva az erdei kihágások, vagy a kihágást elkövetők nyomozásánál mint közhivatali jelleget viselő rendőri közegek járnak el, ha a házkutatást a törvényes szabályok megszegésével tartják, fogházbüntetésen felül még állásukat is elveszthetik.

a házkutatás minten hatósági intézkedés nélkül szintén foganatosítható.

Mi tehát az erdőszemélyzet teendője az esetben, ha azt észleli, hogy az őrizetére bízott erdőben erdei terméket loptak és a jelek arra vezetnek, hogy az erdei termék egy bizonyos helyen kutatással fellelhető?

Az erdei kihágások eseteiben is követendő, a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágásokra nézve kiadott eljárás szabályzat (1880. évi augusztus hó 18-án 38547. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet) 41. §-a szerint a törvény értelmében lefoglalandó bűnjelek beszerzése végett elkerülhetetlen szükség esetén házkutatás és személymolezás is elrendelhető.

Nyilvánvalóan kiviláglik ezen rendelkezésből, hogy az erdőszemélyzetnek felmerülő szükség esetén házkutatás elrendelését azon elsőfokú közigazgatási hatóságnál kell kérelmezni, a mely hatóság a kihágás felett bíraskodni illetékes és ha ez a hatóság a házkutatást elrendeli s annak foganatosításával az erdőszemélyzetet — mint az erdőtörvény 128. §-a szerinti rendőri közeget — megbízza, a házkutatás csak ez esetben foganatosítható.

Hogy pedig a kihágás felett bíraskodni és ebből folyólag a házkutatást elrendelni mely

közigazgatási hatóság illetékes, eziránt az erdőtörvény 117. és 118. §-ai intézkednek. Az utóbb említett szakasz szerint 20 koronát felül nem haladó erdei lopások eseteiben az elsőfokú bíraskodásra kis- és nagyközségekben a főszolgabíróon kívül a községi bíró is illetékes.

Sértett válaszlásától függ e szerint, hogy a községi bírót avagy a járási főszolgabírót veszi e kihágási ügyének elbírálásához igénybe. Önként következik ebből, hogy a házkutatás elrendelése nem csak a járási főszolgabírónál, hanem a községi bírónál is kérelmezhető.

Elrendeltevén a házkutatás, az a kérdés nyomul most már előtérbe, hogyan kell azt foganatosítani, hogy valamely sérelem minden indok nélkül elő ne idéztessek?

A házkutatás foganatosítását a bűnvádi perrendtartás alapján a nyomozó hatóságok és községek részére kiadott belügyminiszteri utasítás rendelkezései szabályozták. Minthogy pedig ezen szabályokat a házkutatások foganatosításánál az azzal megbízott erdőszemélyzetnek is szem előtt kell tartani, ezen szabályok lényegesebb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

A házkutatás nemcsak a kutatást szenvedő

Az erdőőr fia.

Irtá: Pálosi Dénes.

IV.

F... főerdész 10 év óta kezeli a sz... erdőgondnokság ügyeit. A gondnoksághoz tartozó erdők felügyelésére 11 személy van alkalmazva, kik közül 9 rendes kinevezéssel, állandó munkakörrel van megbízva, kettő pedig a gondnok által, szükség szerint, kiegészítőként fogadtatott fel csekély napi díjazás mellett.

A kinevezettek között van egy főerdőr, öt erdőőr és három erdőlegény.

F... főerdész tíz év alatt teljesen megismerte alárendeltjeinek szokásait, gondolkozásmódjait, sőt még anyagi viszonyait is.

S mint egyenes, őszinte, felvilágosodott gondolkosú, igazságos főnök, az alkalmazottakkal emberileg bánt mindig. Tökéletességet senkitől sem várt, erején felül senkit sem terhelt. Az igaz, őszinte, becsületes gondolkosú, kötelességtudó alkalmazottaknak édesatyja volt, becsülte, szerette őket; a hanyagokat büntette, javítani próbálta, a nem tisztá kezűeket, a tág lelkiismeretűeket nem tűrte, üldözte, elcsapatta. Különösen a két ideiglenesen felfogadott kerülő okozott neki sok gondot, mindegyre változtatta őket, mert megbízhatatlanságukról hamarosan meggyőződött.

Erdőőrei közül Istvánt különösen kedvelte s a többiek elé mint követendő példát állította. Soha legkisebb kifogást sem tehetett az István szolgálata ellen. Az ő erdőrésze gondosan volt őrizve, rendesen tartva. István nem várt mindenre parancsot. A hol szükségesnek tartotta irtott, vagy ültetett. Fatolvajok kerültek, orvvadászok nem garázdálkodtak az ő területén, mert sohasem tudták, hogy mikor lepi meg őket.

A főerdész, a kiváló szorgalmat jutalmazandó, többször felterjesztette Istvánt főerdőrré leendő előléptetésre, de mindeddig sikertelenül, mert csak egy főerdőri állás volt szervezve a sz... i gondnokságban, az pedig be volt töltve. Most azonban sikerült elérni,

házára és lakására, hanem az általa birt, vagy használt más helyiségekre is kiterjeszthető.

A kutatás rendszerint csak reggel hat órától esti kilencz óráig fogatosítható, de az ezen időn belül megkezdett házkutatás az éj beállta után is folytatható.

Ha a kutatás a megjelölt idő alatt meg nem kezdhető, a rendőri hatóság köteles oly intézkedéseket tenni, melyek alkalmasak arra, hogy a kutatásnak alávétendő házból vagy helyiségből a kutatás megkezdhetőségig a keresett erdőtermékek el ne vitethessenek.

A kutatás mindenkor a legnagyobb kímélettel és mindig csak oly mérvben fogatosítható, a mennyi a kutatás által óhajtott cél elérésére okvellen szükséges.

A büntellen előéletüeknél tehát a kutatás mindig csak annak a keresésére terjedjen ki, a mi a kutatás által megtaláltni, illetve megszerzetni czéloztatik és oly tárgyak, melyek térfogatuknál, vagy állapotuknál fogva bizonyos helyen nem lehetnek, ott ne kerestessenek.

Szokásos bűntevőknél, vagy rendőri felügyelet alatt állóknál azonban a kutatás minden helyiségre és tárgyra is kiterjedhet.

Ha a kutatásnál zárok felnyitásának, tartályok feltörésének, vagy egyáltalában oly cselekményeknek szüksége merül fel, melyek a tárgyak meg-

hogy még egy főerdőri állás szerveztessék s arra István kineveztessék.

A kinevezés megérkezett. A főerdész jól eső örömmel gondolt arra, hogy milyen meglepetés lesz ez a nagy családú, szorgalmas embernek, kire nagyon is reáfér egy kis fizetésjavítás.

Elmélyedéséből szerény kopogtatás zavarta fel. A »szabad«-ra belépett irodájába egy 15—16 évesnek látszó rokonszenves arcú, egészséges komoly fiú.

Pistuka jelent meg apja főnöke előtt, szerényen bemutatva magát, előadta röviden, értelmesen az apját ért szerencsétlenséget. Elmondta neveltetésének történetét s miatta szülőinek elszegényedését, anyagilag lönkremenését. Feltárta a lelkében érzett önvádat. Előadta követendő terveit és kérte a főerdészt, hogy nyújtson módot, adjon alkalmat neki szándéka megvalósíthatására, hogy szeretteinek visszaadhassa a neki adottakat s meghálálhassa az érette hozott nyolcz évi áldozatot.

A főerdészt meghatotta a fiú bánatos előadása. Tervét helyeselte s megígérte, hogy minden tőle telhetőt elkövet érdekében.

Igaz, hogy hatalma nincs rendes kinevezésre fel-

rongálásával járnak, erre mindig szakértő mesteremberek alkalmazandók.

Ha az elrendelt házkutatás előtt, vagy alatt az illetők a keresett tárgyat kiadják, a kutatás abbahagyandó.

A házkutatás és a keresett tárgyak lefoglalása rendszerint annak, aki ellen a cselekmények elrendelve vannak, vagy megbizottjának jelenlétében fogatosítandók.

Ha az, aki ellen a házkutatás el van rendelve, távol van és megbizottja sincs jelen, teljeskorú családtagjai, vagy szomszédjai közül képviselő rendelendő ki. A kirendelt képviselő a cselekmények fogatosításával, mindazokat a jogokat gyakorolhatja, melyek azt illetik, a ki ellen a cselekmények el vannak rendelve.

A kutatásnál mindig legalább is két tanú alkalmazandó. Tanúkul a tényleges szolgálatban álló katonai egyéneken kívül mindazok alkalmazhatók, a kik az eljárás által semmikép sincsenek érdekelve.

Ha a házkutatásnál az eljárás alapjául szolgáló cselekménnyel összefüggésben nem levő olyan tárgyak is találtak, a melyek valamely más büntetendő cselekmény fenforgására mutatnak, azok is lefoglalandók és a királyi ügyészséghez küldendők.

terjeszteni egy gyermeket, de megfelelő munkakört s azért díjazást biztosít.

A fiú boldogan hallgatta a választ s kérte a főerdészt, hogy engedje meg neki, hogy míg édes apja betegen fekszik, ő helyettesíthesse.

A főerdész nemcsak hogy teljesítette a fiú kívánását, hanem mindjárt ki is oktatta a tennivalókról. Figyelmeztette a fiút az előfordulható veszélyekre, melyek a fatolvajok és orvvadászok részéről fenyegethetik.

Átadta neki a szükséges utasításokat, rendeleteket, az erdőőrök által megtanulandó ismereteket tartalmazó könyveket, hogy azokat olvasgatva elméletileg is készülhessen jövő pályájára s mint tervezi, hogy idővel édesatyja terheit teljesen átvehesse.

Átadta az apja előléptetéséről szóló okmányt s a fizetési különbözetet, hogy a legszükségesebbekre legyen pénz a háznál. Végül meghagyta a fiúnak, hogy minden héten jelentkezék az irodában, hogy a további teendőket szóval megbeszélhessék.

A főerdész atyai jóakarata nagyon meghatotta Pistukát s hálálkodva köszönte meg szívességét.

Felvidulva, reményeiben megerősödve érkezett vissza az erdőri lakba, hol már aggódva várták.

A házkutatás foganatosítása előtt az azt elrendelő határozat annak, ki ellen a cselekmények elrendelve vannak, esetleg megbizottjának, illetőleg a részére kirendelt képviselőnek kihirdetendő.

A házkutatásról mindig jegyzőkönyvet kell felvenni.

A jegyzőkönyvnek tartalmazni kell, hogy hol, mikor, mely hatóságnak mikor kell, milyen számú rendelkezése folytán, ki által, kiknek jelenlétében, milyen ügyben vétetett fel. Feltüntetendő a jegyzőkönyvben továbbá, hogy terhelt a keresett tárgy átadására felhivatott és azt megtagadta. A házkutatás mikor kezdődött, milyen helyiségek kutatattak át és különös gonddal felsorolandó, hogy milyen tárgyak foglaltattak le.

A jegyzőkönyv felolvasás és megértelmezés után a jelenvoltak által aláírandó. Ha valaki az aláírást megtagadja, annak indoka a jegyzőkönyvben szintén felemlítendő.

Ezek azon lényegesebb szabályok, melyeket az erdőszemélyzetnek a hatóság által elrendelt házkutatások alkalmával szem előtt kell tartani, hogy hivatalos hatalmukkal vissza ne éljenek és a polgárok jogaikban sérelmet ne szenvedjenek.

Édesatyja magához tért, de az orvos eltiltotta minden munkától s szigorúan meghagyta, hogy ágyban maradjon.

Pistuka elbeszélte atyjának, hogy hol járt, mit végzett. Átadta a kinevezést, a főerdész által küldött pénzt. Elmondta terveit, mibe a főerdész is beleegyezését adta. Végül kérte édes atyját, hogy szüntesse meg aggodalmát, mert ő érzi, tudja, hogy minden jóra fordul. Ne szomorkodjék a gyerekek sorsán, mert ő egész életét azok javára, megélhetésükre, boldogulhatásukra fogja szentelni azért az áldozatért, melyet idáig reá fordítottak s azért a szeretetért, melyben születése óta részesült.

A beteg apa átszellemlülve hallgatta fia szavait, a gond okozta redők lassan elsimultak homlokáról s örömkönnyek perdültek le arczára. Gyöngéden átölelte fia nyakát, homlokon csókolva, gyöngé hangon csak annyit mondott: »Isten áldjon meg és segítsen, édes fiam!«

A fiú öntudatos fellépését a kis család is megérezte. A lányok nem bujtak össze sírni-jajgatni a beteg ágya körül, Pistuka foglalkozást talált és adott mind-egyiknek. Mint jó nevelésű gyerekek engedelmességek

A közönséges gyaponcz károsításai.

Közlő: **Bohus Károly**, m. kir. erdőaltiszt.

Védkerületemben, mely a temesvári m. kir. erdőgondnokság I. vágássorozatát képezi, a közönséges gyaponcz oly óriási számban jelentkezett, hogy nemcsak az erdő lombzatát rágta le teljesen, hanem 300—400 lépésnyire az erdőtől, a mezei növényzetet is ellepte.

Az ember, ha csak egy-két pillanatra is megáll az erdőnek bármely részén, vagy az erdőn kívül, a kártékony hernyók tizesével is másznak az emberre s szőrözétével az emberi testet érintve óriási viszketegséget okoznak.

A hernyó nagymérvű elszaporodása folytán nemcsak az erdő, hanem az erdő körül levő mezőgazdasági termények is a hernyók rágása által jelentékeny kárt szenvedtek.

A hernyók ugyanis nem elégedtek meg azzal, hogy nagy falánsággal és előszeretettel a csert, a kocsános, kocsántalan tölgy és a magyar tölgy leveleit ették meg, hanem amikor ezek levelei elfogytak, lehúzódtak a cserjékre, u. m. a galagonya, som, kutyabenge és kőkényre, s azokat is teljesen megfosztották lombzataiktól; csupán a vesszősfagyalt kimélték meg keserű levelei miatt.

Mikor az erdőn már nem találtak semmi falnivalót, kivonultak a szomszédos földekre s ott ellepve mindent, a bab, zsenge kukoricza és kender leveleit lerágták. A fűvet, búzát, érdes levelei miatt tönkre tenni nem tudták, s csupán földjüket lepték el annyira, hogy az ember már messze látja a tarkaságot. De a téli takarmányul

zugolódás nélkül a legkisebbnek s természetesnek találták, hogy mig apjuk beteg, Pistuka rendelkezik, hiszen ő a fiú.

Egy hét alatt egész garmada gyógynövényt szedett össze Pistuka a lányokkal, mert olvasta, tanulta, hogy azokat jól lehet értékesíteni.

A kezelést, szárítást, csomagolást a főerdésztől kapott könyvek egyikéből kiolvasta.

Állandóan járt-kelt az erdőben s mihelyt rátalált egyik vagy másik gyógynövényre, melyeket már az iskolában megtanult ismerni, összeszedte, kiásta, vagy ha nagyobb telepre bukkant testvéreivel szedette azokat össze, úgy hogy rövid időn belül már szállíthatta a csomagokat a legközelebbi gyógyszertárba, hol nemcsak pénzt kapott érte, hanem tanácsot, utasítást s nagyobb gyógynövényekkel kereskedőcégek czimeiről is felvilágosítást.

Csoda módon kezdett gyarapodni a bevétel s a lányok szorgalma nem lankadt, inkább fokozódott.

Egy pár hónap alatt már észrevehető lett az anyagi gyarapodás. A puszta udvar benépesült baromfival. Egy pár malacz turkált a gyepes hantok között és egy jó-husban levő bőtejű tehén édesdeden nyalogatta boczi-

szolgáló széna és szalma is az értékéből azonban e miatt nagyon sokat veszít, mert a hernyók lekaszáláskor a szénába, szalmába belekerülnek s a jószág vagy nem eszi meg, vagy ha eszi is, csak a legnagyobb szükségből és akkor is káros befolyással lehet az állatok egészségére.

Már ősszel a petecsomók óriási számából nagy pusztításra következtettem, azért kora tavasszal a peték kikelése előtt azok irtásáról gondoskodtam olyképen, hogy egy vasüstben kátrányt forraltam fel s ezt egy hosszú póznára kötött meszelő segélyével a fákon levő petecsomókra kenettem.

E célra 300—400 kilogramm kátrányt használtam fel.

Ezen irtási módot, költséges voltánál fogva, tapasztalatamból kifolyólag nem nagyon ajánlhatom, mivel a forró kátránnyal való bánásmód olyannyira kényes, hogy csak felnőtt és ügyes munkásokat alkalmazhattam, mi nagyobb költséget igényelt, s ennek daczára is a várva várt eredmény elmaradt.

Részemről sokkal czélszerűbbnek tartom ezen hernyó petéit olyképen pusztítani, hogy minden munkást felszerelünk 1½—2 literes ürtartalmu fazékkal (cserép vagy bádog) és egy éles szélű plékkanállal.

Ezen kanál segélyével a petefészkeket a fa testéről, a kéreg repedései közül, vagy cserjékről könnyű szerrel a fazékba le lehet kaparni s ha ez megtelt, 40—50 literes dézsába vagy bádog fazékba összegyűjtjük. A munka befejezése előtt ½ órával egy munkás a közelben nagy tüzet rak, amelybe a gyűjtött petéket ebéd vagy munkaszünet alatt kis részletekbe beleöntjük. Azért kell keveset

káját az ölban. Téli takarmányról is történt gondoskodás. Illatos erdei szénát vett a jószág részére Pistuka s a kert egyik sarkába helyet készített, az érkező kukoriczaesutkának.

S ezt a változást mind a lányok szorgalma, a Pistuka utasítása szerint értékesített munkája idézte elő.

A folytatásról, a téli foglalatosságról is gondoskodott a lázas tevékenységű gyerek. Kukoricza hántalékból, sásból, gyékényből és fűzvevesszőkből font apróbb tárgyakat vétetett a városból Lenke nénnel, s e tárgyakat addig tanulmányozta, nézegette, bontogatta, összerakosgatta, míg minden utasítás nélkül saját erejéből izlése szerint, azokhoz hasonló tudott készíteni. Hozzávaló anyagot könnyen tudott szerezni, részint saját erdő-részletéből, részint idegenek szivességéből. S mikor tisztában volt a készítési módokkal, testvéreit kioktatta, kik egész kocsirakományra valót állítottak össze a téli hónapok alatt, úgy hogy Lenke néni alig győzte a városban széthordani és elárusítani, de megtette szívesen, mert Pistuka a befolyó pénz egy részét mindig átengedte. Ilyformán két család anyagi helyzetén lett segítve.

Az erdőri teendőket sem hanyagolta el Pistuka. Minden idejét az erdőben töltötte. A házi iparra test-

önteni egyszerre, mert ha nagyobb mennyiségben öntjük be a tűzbe a petéket, akkor — mint azt tapasztaltam — a tűz rögtön kialszik.

Miután azonban kevés munkaerővel rendelkeztem, a leglelkiismeretesebb munka mellett is a pete-csomókat a fának minden részéről kiirtani nem lehetett. Egy 44 kat. holdon levő 16 éves tölgyfialost megmentettünk azonban teljesen. Itt munkásaim az összes petefészkeket le tudták szedni. A többi részekben azonban még sok pete maradt s így igen természetes sok hernyó is volt.

Segítségemre jött azonban a természet maga. Ugyanis június elején 4 napos tartós eső esett, mi a hernyókban nagy pusztítást vitt véghez. Azt tapasztaltam, hogy az esős időjárás valami betegséget is idézett elő, mert a döglött hernyók azóta egyre hullanak a fákról.

E munkálatoknál szerzett tapasztalataim alapján a következőkben vagyok bátor az erdőben okozott károkról beszámolni. Az átlagosan 37 éves sarjról keletkezett 1500 kat. holdas erdő az idej növekvése 1000 m³-re becsülhető.

Mivel a fák még ki sem tudtak jóformán hajtani, s mert még a hernyók óriási száma azt mutatja, hogy még rágni fognak, a növedék-veszteség körülbelül az évi növedéknek ¾ részét fogja kitenni, a mi jelen esetben 750 m³. Ha ezen mennyiség csupán tűzifára lett volna alkalmas, így is mintegy 3000 koronára becsülhető a kir. erdőkinestár kára. Ehhez hozzáveendő még az erdei legelő használhatatlansága miatti bevételi hiány, valamint az új erdősitések teljes kipusztulása.

Hogy az át nem erdőlt erdőben a jövőben az elnyomott fák kiszáradási százaléka megkétszereződik, az természetes.

véreit az esti órákban oktatta csupán, mert jól tudta, hogy ez mellékes kötelessége, a fő a beteg apa teendőinek lelkiismeretes ellátása.

Ezért a pirkadó hajnal már künn találta a gyereket az erdőben hű társa Gyuri kíséretében. Nem is volt baj, nem történt semmi mulasztás a szigoru tél beálltaig.

Lehet, hogy a köznyomor, a szegénység, lehet, hogy István erdőörnek köztudomásra jutott betegsége okozta, hogy az első hó leestével az addig pihenő fatolvajok előbujtak rejtekeiből s eleintén csak a széleken, a kerület legtávolabbi részein kezdtek garázdálkodni, később tömegesebben, bátrabban, fényes nappal is mind beljebb és beljebb merészkedtek az erdőbe és nemcsak a szükség szerinti tüzelőanyag összeszedésére, hanem értékesíthető szerszámfák ki-döntésére és elvitelére is rászánták magukat.

Pistuka tehetetlenül állott a gazokkal szemben, kik még ha tetten érte is őket, számba sem vették, felszólítására rá sem hederítettek.

Bántotta a fiút tehetetlensége. Személyesen tett jelentést a főerdésznek, ki egy közös cselekvésre határozta el magát. A szomszédos kerület erdőreit egy

Védekezés háziállataink élősdiei ellen.

Irta: **dr. Kukuljevič József** m. kir. állatorvos.

A kutyák és egyéb háziállataink sokszor szenvednek rendkívül makacs bőrbajokban. A folytonos viszketés miatt nyugtalanul ide-oda mászkálnak, vakaródnak, mindenféle tárgyhoz, fához, falhoz stb. dörzsölődnek. Leggyakoribb bőrbetegségek az: ekzémának úgy szivacsos (squamosus), mint nedvező alakjai, a sömör, tarlósömör, kosz, rüh.

A rüh okozói apró, görcsövi állatkák, a pókfélék rendjébe tartozó atkák.

Az atkák közül a Sarcoptesek a test felszínén mászkálnak ide és tova. Csak a nőstény furja be magát a bőrbe, ott lerakja petéit. Az atka álczája 6 lábú; maga az atka 8 lábú.

Az acarus-rühét okozó atkák azonban a szőrtüszőben élnek.

Minden atka maró váladékot bocsát ki magából. Ez a váladék izgatja az amúgy is gyulladt bőrt s nagyban fokozza a rühös állat szenvedését.

A rühös állatnak nincsen nyugodt pillanata. Az atka szúrásán kívül a bőr viszketése gyötri kegyetlenül. Az állat folyton vakarózik. A testén keletkező gyulladással helyeken apró hólyagok láthatók, ezeket az állat felkaparja, mire csunya varrak keletkeznek. A varrakban számtalan petét lehet találni.

Az acarus-rühben szenvedő állat szőrtüszőiben apró kemény göbök keletkeznek, ha ezeket kinyomjuk, genyes véres váladék ömlik ki. Görcsöven vizsgálva a genyes váladékban néha félszáz atkát, álczát és petét lehet találni.

és ugyanazon időre berendelte, hogy tervszerűen megbeszélve, elcsíphessék a fatolvajokat.

Pistuka gondolatokba merülve tért haza. Bántotta őt, hogy segítségre kellett szorulnia. Merész elhatározás született meg agyában. Ő egyedül akar elfogni s bekisérni a főerdészhez egy-két fatolvajt.

Terve kivitele céljából vállára vette apjának a szegen rozsdásodó szolgálati fegyverét, melyet kezelni sem tudott, sőt azt sem tudta, hogy töltve van-e vagy nincs, de nem is azért vitte, hogy löjjön vele, hanem csupán a tekintélyemelés céljából. Gyurit magához hívta s elindult a legközelebb hallatszott fejszeacsapások hangjai felé.

Óvatosan megközelítette a munkában levő tolvajokat, kik ketten voltak s épen egy fával félig rakott kocsira iparkodtak feltenni egy frissen vágott gerendának való tölgyrönköt.

Előttük teremve, nevük bemondására szólította fel őket. Mikor azonban látta, hogy hiába beszél, elkiáltotta magát »Gyuri fogd!«

(Folytatása következik.)

Az atkák roppant gyorsan szaporodnak. A rühös állat pedig sehohsem leli helyét, vakarózik és mindenféle tárgyhoz dörzsölődik, étvágya csökken, nagyon lesóványodik s ha segítségére nem sietünk, el is pusztulhat.

Minden állattulajdonosnak saját érdeke parancsolja, hogy beteg állatját gyógyítsa meg mihamarább, de még jobb, ha már az egészséges állatot úgy kezeli, hogy az a bőrbajokkal szemben fokozott ellentálló képességre tegyen szert. A tisztán tartott állatot a bolha, tetű stb. sem kinozza annyira.

Különösen fontos a kutyák fürdetése. De nem elég a kutyát csak nyáron valami patakba kergetni, hanem azt télen is fürdetni kell. Célyszerű a fürdőhöz valamely fertőtlenítő szert keverni.

Kitünő fertőtlenítő és gyógyító szer az Uрпи-*präparatum*, vagy egyszerűen Uрпи. Az Uрпи-t nagyon könnyű hosszuszőrű kutyák és más állatok bőrébe bedörzsölni.

Felülmulhatatlan szer a kutyák mosására. Elpusztítja nemcsak a bőr felszínén élősködő bolhát stb., hanem még az acarus rühatkát is.

Ha a kutyának nincsen bőrbaja, csak a bolhák kinozzák, akkor egyszerűen leöntjük meleg vízzel, azután az Uрпи-ből egy keveset szétörzsölünk a vizes kutyán, mire az csakhamar erősen habzik. A habot puha kefével az állat egész testén egyenletesen elosztjuk, végül a habot leöntjük. Az Uрпи megöl minden élősködőt s az állat szőre szép fényes lesz. Ha a lemosást kéthetenként ismétljük, kutyánk sohasem lesz bolhás és nem egykönnyen betegszik meg bőrbajban. Mosás után a kutyát meleg helyiségbe zárjuk. A földre vastagon szalmát vagy fagyapotot hintünk, a kutyát arra fektetjük. Az állat rögtön henteregni kezd az almon s ezzel szőrét megszáritja. Sohasem szabad a kutyát nedvesen kieresztelni, mert ilyenkor szeret a földön hemperegni s piszokban, porban egyaránt szívesen fetreng és mire aztán megszárad, rettenetesen mocskos.

Ha a kutyafalka nagy s az Uрпи-nal takarékoskodni kell, akkor öt rész zöld szappant meg kell kicsit melegíteni, jól elkeverni és egy rész Uрпи-t hozzákeverni. Ily módon a kutya mosása alig valamivel drágább, mintha tisztán zöld szappant használnánk.

Dr. Stöser hannoveri főállatorvos azt írja, hogy egyizben egy *Sarcoptes* rühösségben szenvedő kutyát kezelt Uрпи-nal és mivel félt, hogy a kutya társa is megbetegszik, azt is megmosta három naponként Uрпи-nal. Dacára annak, hogy a kutyák éjjel közös pokróczon háltak, az egészséges mégsem betegedett meg.

Ha az állat csak könnyen betegszik meg, ha bőre csak korpádzik vagy sömörös, elég az állat beteg bőrrészeit néhány napon át naponként 1—2-szer Uрпи-nal bedörzsölni. Mihelyt a beteg részek meggyógyultak, az egész állatot alaposan meg kell mosni. Az Uрпи vízben könnyen oldódik ugyan, mégis különösen súlyosabb megbetegedés esetén ajánlatos az állatot megnyirni. A régi bőrbajban vagy rühösségben szenvedő állatot naponként kell kezelni. Az acarus-rühösségben szenvedő állatot Uрпи-nal be kell dörzsölni, azután egész testét a kezekkel végigtapogatni,

minden göböcskét felnyomni és Urpinnal bekenni. Ha a göböcskéket nem nyomjuk fel, a szörtüsző mélyén lévő atka tovább vándorol és egészséges szőrbe fészkel be magát. Mielőtt a kutyát bekenjük, mindig meleg, 30—32°-os vízzel kell leönteni, vagy ilyen hőfokú fürdőbe állítani, jól meggyömöszölni, azután zöld szappannal és kefével jól megtisztogatni. A kefe éles, illetve kemény legyen. A beteg korpás vagy varras helyeket különösen jól kell megkefélni, a varratok pedig ledörzsölni.

A kutyát most ki kell parancsolni a vízből s Urpinnal alaposan bedörzsölni. Az Urpin a következő mosásig a bőrön maradjon. Rühösség esetén — mint említettem — az egész állatot be kell kenni, különben az atkák csak a legközelebbi száraz foltra vándorolnak, ott újra megtelepednek, de el nem pusztulnak. Kényes vagy fiatal állatok egész testét sohasem szabad tisztán Urpinnal bekenni, hanem 1—2 rész zöld szappant kell melegíteni, míg folyékonyvá lesz, aztán az Urpint hozzávegyíteni és még melegen az állatra kenni. Ha az egész állatot kenjük be, mindig vegyíteni kell az Urpint zöld szappannal, de a beteg helyeket tiszta Urpinnal kell bedörzsölni! Nem érünk vele célt, ha rühös állatnak csak beteg részeit kezeljük, a rühös, egész testet be kell kenni, azonfelül fekvőhelyét is fertőtleníteni!

Ha a rühösség az egész testen elterjedt, már akkor az egész állatot (meg a farkát és a lábujjak közét is!) Urpinnal kell bekenni, a habot 36 óráig rajta hagyni, aztán jó meleg szappanos vízzel lemosni és egy napi pihenő után újra Urpinnal kezelni, ezt 36 óra múltán lemosni s így tovább, míg javulás mutatkozik. Rendszeresen 3—4 doboz Urpin szükséges egy rühös állat meggyógyítására.

Az »Orsz. Állatvédő Egyesület« állatmenházában az Urpint kipróbáltam és mondhatom igen jó eredményeket értem el vele. És ott ezentul állandóan használatban lesz.

Német állatorvosok és gazdák az Urpint más állatok bőrbetegségei esetén is jó eredménnyel használják. Így marhánál és lovaknál bőrgyulladás, ekzema, pártatiprás, patadaganatok, nyirrothadás, hám- és nyeregtrörés, valamint friss és genyedő sebzések esetén.

Ilyenkor a sebet $\frac{1}{2}\%$ Urpint tartalmazó vízzel megmossák, aztán tiszta Urpinnal kenik be. Genyedő sebeket többször kell tiszta Urpinnal bedörzsölni.

Baromfi-difteritisz esetén Weschenfelder szerint az állatok torkát, szemét, orrlyukait a nyálka eltávolítása céljából hideg vízzel kell lemosni, aztán Urpinnak 10—20-szoros meleg vizes oldatába mártott tollal naponta legalább ötször erősen beecsetelni.

Ugyanígy kezeli a szárnyasok szájhurutját, népies néven pipszet is. Ha a beteg az ecsetelés alkalmával 1—2 csepp Urpinoldatot lenyel, nem árt meg neki.

Baromfikolera esetén pedig az állat szájába csepegtet néhány csepp Urpinoldatot.

*

Ára dobozonként 4 korona. Kapható kizárólag a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

A temetkezési egyletek jövője.

Tekintve, hogy az erdészeti altisztek sorában tudtunkkal is sokan vannak, kik egyik vagy másik temetkezési egyletnek tagjai, tájkozásul szükségesnek tartjuk a »Földművelési Értesítő Gazdasági Szemléje«-ben megjelent cikket közölni.

A minap egy erdőyi temetkezési egylet feloszlatását rendelte el a belügyminiszterium, mert megállapított, hogy czéljainak megfelelni nem képes.

Ennek regisztrálása alkalmából nem mulaszthatjuk el rámutatni egy bajra, mely földművesnépünknel vidékenként már sokszor volt elégületlenség okozója és a szociális bajok előmozdítója.

Hogy mi az a temetkezési egylet, azt nem kell sokat magyarázni, benne van az annak nevében. Az egylet tagjai arra társulnak, hogy haláluk esetén családjuk segélyben részesüljön. A czél tehát az ingyen temetésen kívül az, hogy a család a keresőkéz elvesztésekor azonnal anyagi támasz nélkül ne maradjon.

Szinte sajtóságnak látszik, hogy a biztosítás e fajtája mennyire népszerű, különösen alföldi földművesnépünknel, melynek pedig másnemű biztosításra úgy szólván alig van érzéke. E hajlandóságban az egyszerű naiv lelkek gondolkozásának megnyilvánulását ismerhetjük fel, mely legalább halálában vágyik fényes temetés útján külső megtiszteltetésben részesülni.

E vidéki temetkezési egyletek úgyszólván kivétel nélkül az egyszerű emberek előtt legteljesebbnek és teljesen világosnak látszó úgynevezett eseti díjak rendszerére vannak alapítva. A számítási alap nevezetesen az, hogy ha a tagok közül valamelyik meghal, a többiek-től beszednek néhány fillért, s az így begyűlt összeget némi tartalék levonása mellett kiadják az elhunyt családjának.

Ez a számítás azonban a gyakorlatban be nem válik, s ezen temetkezési egyletek egytől egyik egész bizonyossággal haladnak az életképtelenség felé. Egyiknek ahhoz, hogy sorsa beteljék, alig egy évtized kell, a másik, miként a most szóban forgó is — több évtizedre terjedő működést képes felmutatni, de végül sorsát egyik sem kerülheti ki.

Az eseti díjakra alapított rendszer ugyanis nem vet számot azzal, hogy a halálozásokkal fogy a tagok száma, mindig kevesebb és kevesebb lesz amit befizetnek, úgy hogy idővel abból már nem telik annyi segély, mint amikor a tagok még mind életben voltak. Ezért a segélyt mindig alább és alább kell szállítani, s így éppen azok családja kapja a legkevesebb segélyt, akik társaikat túlélvén, az egyesület pénztárába legtöbbet fizettek be.

Ezzel szemben azt lehetne mondani, hogy hiszen az elhalt tagok helyébe bizonyára új tagok lépnek be, így a hiány mindig magától pótolva lesz. Mít ér azon-

ban ez a plauzibilisnek látszó érv, ha a gyakorlatban ez nincsen így. Már pedig, hogy ezen temetkezési egyletek elhalt tagjai megfelelő arányban új tagokkal nem pótolhatók, azt több évtizedre terjedő tapasztalat bizonyítja.

De ha közelebbről nézzük a dolgot, azonnal be kell látnunk, hogy ennek igen kézzelfogható oka van. A temetkezési egylet működésének éveivel ugyanis emelkedik a már bentlevő tagoknak életkora, tehát azok sorában a természet rendje szerint mind sűrűbben fordul elő a halálozás, úgy, hogy míg az első esztendőben együttvéve alig néhány fillérre rügött az, amit eseti díj címén egy-egy tagnak évenként be kellett fizetnie, addig néhány esztendő elteltével már koronákra, az eredetileg fizetett évi díj öt-, tízszeresére emelkedik az fel. Ha tehát a régi tagok, — hogy ezen köznapi kifejezéssel éljünk — futnak is a pénzük után, az új tagoknak ez már drága biztosítás, mely semmiképp sem keesegtet új belépésre. Ezért akik a biztosításra hajlandók, azok inkább új temetkezési egyletet alakítanak.

Ez az egyszerű magyarázata annak, hogy a legtöbb helyen, ahol a biztosításra való kedv meg van, nem egy nagy életképes temetkezési egyletet, hanem első, második, harmadik és tízedik temetkezési egyletet találunk, melyek egymásután egy-egy évtizednyi időközökben születtek, de pár évi működés után valamennyien lassú vegetációban várják csendes kimúlásukat.

A törvényhozás e bajokat látva, már ezelőtt néhány évvel módot kívánt nyújtani a correctióra, amidőn az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédszegélypénztár keretében egy temetkezési tagesoportot állított fel, s ezenkívül megengedte, hogy a bajokkal küzdő vidéki temetkezési egyletek a segélypénztárba beolvadjanak.

A segélypénztár temetkezési csoportja aránylag hasonlíthatatlanul csekélyebb, átlagban mintegy negyedrésznyi díjért ugyanoly segélyeket biztosít, mint aminőket a vidéki temetkezési egyletek ígérnek. Ennek dacára ez a csoport eddigelé nem tudott kellően elterjedni. Ennek okát abban kell keresnünk, hogy ahol ezen biztosításra a hajlandóság meg van, ott az érdekeltséget már lefoglalták maguknak a vidéki temetkezési egyletek. Ezeknek alkalmazottai pedig, akiket anyagi érdek köt ahhoz, hogy a temetkezési egylet bárminő körülmények dacára fentartassék, a magán egyesülésnek oly lelkes helyi szószólói, aminővel az országos intézmény nem rendelkezhetik. Ugyanez az oka annak is, hogy a segélypénztár eddig csak két vidéki temetkezési egyletet volt képes beolvasztani. Hiszen a most felszólított eglyettel is tárgyalt ezelőtt egy-két évvel, s olyan ajánlatot tett részére, melyben a tagok az elérni kívánt célt teljes mértékben megvalósítva látták volna, a vezetőség azonban úgy látszik annyira ragaszkodott az eddigi szervezethez, hogy inkább a megkezdett lejtőn a felszámoláshoz vezette az egyletet. Pedig ha figyelembe vette volna a bukás széléről átvett két egylet példáját, melyeknél a tagok a segélypénztárból nagyobb előnyt élveznek, mintha valamely váratlan szerencse lehetővé

tette volna eddigi önálló működésük tovább folytatását, akkor nem lett volna szabad habozniok a segélypénztár által nyújtott segítő kezet megragadni.

Amidőn tehát konstatáltuk a bajt és azt, hogy az eddigi intézkedések nem voltak elégségesek annak megszüntetésére, pedig a bajt kicsinyelni nem szabad, mert hiszen tudnunk kell, hogy a vidéken ezidőszerint ezernél jóval több ily temetkezési egylet működik, tehát több százezernyi tag érdekeinek megóvásáról van szó, keresnünk kell a bajnak gyökeres orvosságát.

Az orvosságot itt is a baj okának elhárításában találjuk.

Nem megyünk el odáig, ahogy legutóbb a szocialista sajtóban olvashattuk, mely csodálkozását fejezte ki afelett, hogy a temetkezési egyletek, melyeknél visszaélések és sikkasztások napirenden vannak, s melyek tagjaikat rendszerint megkárosítják, a szerzett tapasztalatok után még mindig képesek megalakulásukhoz a belügyministeri jóváhagyást kinyerni. Mindazonáltal helyénvalónak tartottuk erről megemlékezni annak illusztrálására, hogy még azok is, akik elveiknél fogva a szabad egyesülési jog teljes érvényesülésének hívei, nem perhorreskálnák a szabad egyesülés korlátozását ezen a téren, amelyen a tapasztalat azt mutatta, hogy e korlátozás nélkül az eddigi rendszer általában a tagok megkárosításával járt.

Részünkről, miként ez már az eddigiekből is kitűnt, nem a visszaélésekben keressük a temetkezési egyletek bajainak főokát. Részünkről konzedálni kívánjuk, hogy ez egyletek a legtisztább szándékkal létesítettek, s hogy ugyancsak a legtisztább szándék mellett vezetik azok ügyeit, de utalnunk kell arra, hogy azok a jó emberek már a megalakításkor hibázták el a krétát, s ezért egyleteik már megszületésükkor magukban hordták az életképtelenség csiráját.

Ezen egyletek tetszetősnek látszó egyszerű számítási alapjuknál ugyanis nem vették figyelembe a biztosítás ez ágának főtenyezőjét, az életkort, illetőleg azt a nagyban és egészben soha meg nem dönthető törvényt, hogy akik öregebbek, azok valószínűleg előbb fognak búcsút venni ettől a világtól, mint azok, akik fiatalabbak.

Ez a törvény az oka annak, hogy haláleseti biztosítást reális és igazságos alapon csakis akként lehet csinálni, hogy amennyiben mindenkinek egyforma segélyt biztosítunk, az esetben az öregebbeknek magasabb díjat kell fizetniök, mint a fiatalabbaknak, vagy viszont, ha mindenkítől egyenlő díjat szedünk, akkor az öregebbeknek kevesebb segélyt lehet csak biztosítanunk, mint a fiatalabbaknak. De olyan alapon, amilyenek ezek a temetkezési egyletek működnek, hogy öregnek, fiatalnak egyforma díj mellett egyforma segélyt biztosítanak, reális, igazságos és életképes egyleti működést kifejtteni nem lehet.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a temetkezési egyletek bajainak főoka megszűnjék, akkor elsősorban nem szabad úgynevezett eseti díjakra új egyletet alakítani. Tessék a halálozási aránykulcsok figyelembevételével reális matematikai alapon tenni meg az előzetes szá-

mitásokat, s a nyújtandó segélyeket ezek eredményéhez képest a szedendő díjakkal arányba hozva állapítani meg az alapszabályokban.

Azok a temetkezési egyletek pedig, akik az eseti díjak rendszerén működnek, akkor járnának el helyesen, ha addig néznének körül, amíg a fejük felett nem ég a házuk, s addig igyekeznének számításaikat és alapszabályaikat a most elmondott megdönthetetlen törvény figyelembevételével egészséges alapokra fektetni, amíg azt nagyobb rázkódás nélkül keresztül vihetik.

Amelyeknél pedig az egészséges rendszerre való áttérés bármi okból akadályokba ütköznék, az az egylet leghelyesebben cselekednék, ha felozlását kimondva, helyet adna oly alakulásnak, mely garanciát nyújt arra nézve, hogy a családjukról gondoskodni kívánó tagok filléreiket olyan helyre tegyék, ahol biztosak afelől, hogy az nem mehet veszendőbe.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1907. évi márczius hó 25-én 34764/I/A-3. szám alatt kelt és a temesvári, besztercebányai, brassói, budapesti, kassai, kolozsvári, máramarosszigeti, miskolci, nagyszebeni, pécsi, pozsonyi és szombathelyi kir. erdőfelügyelőségekhez intézett rendeletének másolata.

Ez évi 147. számú jelentésére értesitem az erdőfelügyelőséget, hogy az erdőőri szakvizsga letételéről szóló bizonyítvány másodlatának kiállítása tekintetében az alábbiakban szabályozott eljárás követendő:

1. Másodlat kiállításnak csak akkor van helye, ha az eredeti bizonyítvány vagy elveszett, vagy megsemmisült és az eredeti bizonyítvány elveszése vagy megsemmisítése elfogadhatóan igazoltatott.

2. Abban az esetben, ha valaki elveszett bizonyítványa másodlatának kiállítását kéri, utasítandó, hogy bizonyítványa elvesztését a vármegye hivatalos lapjában egyszer közzé tegye és a bizonyítvány megtalálóját annak haladéktalan visszaadására szólítsa fel. Amennyiben kérelmező a hirdetés megjelenésének, a hirdetést tartalmazó lappéldánnyal igazolandó, időpontjától számított 15 nap alatt nem jut elveszett bizonyítványa birtokába, részére a bizonyítvány másodlata kiállítható.

3. Abban az esetben, ha valaki megsemmisült bizonyítványa másodlatának kiállítását kéri és az eredeti bizonyítvány megsemmisültét hitelesen igazolni tudja, a másodlat minden további feltétel nélkül kiadható. Ellenkező esetben pedig, vagyis ha a kérelmező eredeti bizonyítványának megsemmisítését hitelesen igazolni nem tudja, a bizonyítvány elveszetteknek tekintendő és a 2. pontban meghatározott eljárás követendő.

4. A másodlatok az eredeti bizonyítványokhoz használt nyomtatványokon az idemellékelt mintának megfelelően állítandók ki.

5. A másodlat kiadását a Budapesti Közlönyben, a Földmivelési Értesítőben és az Erdészeti Lapokban egyszer közzé kell tenni, még pedig az alábbi minta szerint szövegezett s az illető lapokhoz közvetlenül megküldött hivatalos közlemény alakjában:

Hivatalos közlemény.

Közzé teszem, hogy a községi
(..... vármegye) születésű N. N. részére
évi hó napján szám alatt
az erdőőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány ^{elvesztésén} _{megsemmisülvén?} ahelyett nevezett részére
..... évi szám alatt az eredetivel egyenlő
értékű hiteles másodlat adatott ki.

Kelt évi hó napján.

N. N.
kir. erdőfelügyelő.

Budapest, 1907. évi márczius hó 25-én.

A miniszter megbízásából:

Horváth s. k.
miniszteri tanácsos.

1907. évi erdőf. ügyszám. (Minta az előbbi rendelethez.)

A másodlat hitelül.

Kelt

Erdőf. hiv. kir. erdőfelügyelő.
bélyegzője.

Másodlat.

ERDŐŐRI SZAKVIZSGÁLAT BIZONYÍTVÁNYA.

(Az eredeti bizonyítvány száma.)

(A másodlat kiállításának kelte.)

1907. III. 19.

Az új bélyeg
helye.

Erdőf. hiv.
bélyegzője.

A vizsgáló bizottság által
adható osztályzatok:
„kitűnően alkalmas“,
„jól alkalmas“,
„kielégítően alkalmas“.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. miniszterium
(Az alábbi adatok a törzskönyvből veendőek át.)

19..... évi hó napján szám
alatt kelt rendelete alapján a 19..... évi hó
..... napján városában megtartott erdőőri
szakvizsgálat alkalmával, alulírt vizsgáló bizottság által
..... ki Magyarország

..... vármegyéjének
községében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat
teljesítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltatván,
az 1879. évi XXXI. törv.-czikk értelmében teljesítendő
erdőőri szakszolgálatra

..... alkalmasnak
találtatott, miről is részére ezen bizonyítvány kiadatott.

Kelt 19..... hó n.

A vizsgáló bizottmány:

N. N. s. k.
vizsgáló biztos és
N. N. s. k.
vizsgáló biztos és

Vármegye
pecsétje

N. N. s. k.
a vizsgáló bizottmány
elnöke és

Különfélék.

Gazdasági tudósító. A mint a m. kir. földművelésügyi ministerium által az 1907. évre kiadott „Gazdasági Tudósítók Évkönyvé”-ből olvassuk, az erdészeti altisztek sorából Palezer Sándor m. kir. főerdőr látja el a bajai járás gazdasági tudósítói tisztét.

A fák gyógykezelése. A párisi akadémiában Eberhard hosszabb értekezést olvasott fel a fák gyógykezeléséről. Indo-Chinában a tea-bokrot, az eperfát és a narancsfát különféle veszedelmes szübogarak támadják meg. Különösen a fa kérgét és hánest furkálják át, úgy, hogy a növény rövid idő alatt elpusztul. Eberhard a megtámadott fák kérgét éles késsel felvágta és a bogarak álezait kiszedte, a sebhelyet azután 110 rész formol, 40 rész gliczerin és 850 rész vízkeverékkel jól kimosta. Sőt több helyen ezt a keveréket a kéreg alá fecskendezte. A sebhelyeket vászonzalaggal bekötözte. A műtétet kéthetenként megismételte háromszor vagy négyszer. A negyedik kísérletnél már azt tapasztalta, hogy a sebhely teljesen behegedt és a fák nem pusztultak el, hanem szépen tovább fejlődtek.

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár tagjaivá lettek: Ay Antal közalapítványi erdőőr a saját költségén a III. és a IV. csoportban 2—2 tagsággal; Schleer János közalapítványi erdőőr, saját költségén az I. (nyugdíj) csoportban 2 tagsággal; Vajda János Erdvárhely vármegyei hatósági erdőőr a saját költségén az I. (nyugdíj) csoportban két tagsággal.

Mosch Béla rákoskereszturi birtokos vadőreit névszerint Biczó Jánost és Pitelka Bódog Antalt az I. csoportba három-három tagsággal vétette fel s így munkaképtelenségük esetére 30—30 kor. nyugdíjat biztosított.

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár nyugdíjes csoportjába Hunyad vármegyéből Rákóczi Imre erdőlegény, Mert József és Szabó Gyula erdőőrök léptek be.

Levél a szerkesztőséghez.

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztőséget, hogy alábbi közleményemnek becses lapjában helyet adni méltóztassék.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületbeli erdészeti altiszti segélyegylet a folyó évi rendes közgyűlését, a múlt évi közgyűlésen történt megállapodás értelmében Rahón, 1907. évi május hó 20-án tartotta meg.

Mielőtt a közgyűlés lefolyásáról számolnék be, szükségesnek látom legalább pár szóval visszatérni segélyegyletünk keletkezésére és annak rövid pár év alatt kifejtett tevékenységére.

Segélyegyletünk megalapítását lehetővé tette a

sziget-kamarai gőzfürész bérletével kapcsolatos fenőtutajfa vevőjének: Báró Groedel Árminnak egy 5000 koronás alapítványa. Nagyságos Tomcsányi Gusztáv erdőigazgató úr kegyes atyai jóindulatú támogatása mellett egyesületünk 1899. évben megalakult úgy, hogy alapszabályszerű működését már 1899. év július hó 1-én meg is kezdte.

Az annak idején kidolgozott és belügyminiszter úr Ó nagyméltósága által jóváhagyott alapszabályok szerint a rendes tag fizet az egyesület pénztárába törzsfizetése után 15 % -ot, ennek ellenében temetkezési segélyben részesített és pedig ha maga a tag halálozott el, özvegye 200 korona, nő elhalálása esetén 150 korona és szülői ellátás alatt levő gyermek elhalálása alkalmával 50 koronával.

A megállapított tagsági díjak valamint a fentebb említett 5000 korona alapítvány évi kamatai nemcsak hogy teljesen fedezték a felmerült temetkezési segélyeket, hanem az egyesület tőkéje annyira gyarapodott, hogy az 1905. évben tartott közgyűlés elhatározta, hogy a temetkezési járulékokat felemeli akként, hogy egy tag elhalálása esetén 300 koronát, nő elhalálása esetén 200 koronát és egy szülői ellátás alatt álló gyermek elhalálása esetén 75 koronát fizet az egyesület temetkezési járulék címén s ezenkívül a tiszta jövedelem 50 % -ának rendkívüli segélyezésekre való felhasználását határozta el oly esetekben, midőn egy tag önhibáján kívül betegség vagy elemi csapások következtében szorult anyagi helyzetbe jut.

Hogy mennyi keserűséget enyhített és mennyi könnyet szárított fel egyesületünk ezen rövid idő alatt, igazolják maguk a száraz számbeli adatok, melyek szerint 1899. év július hó 1-től 1906. év végéig összesen 5725 koronát fizettünk ki temetkezési járulék címén és 1906. évben 9 egyén összesen 492 koronával részesített segélyezésben.

Közgyűlésünket, védnökünk: Nagyságos Tomcsányi Gusztáv erdőigazgató úr helyettesítésével megbízott tek. Jákó Jenő főerdész úr az igen szép számmal megjelent tagokat meleg szavakban üdvözölve, megnyitotta, ez után Hosvay Dezső ügyvezető terjesztette elő az 1906. évi működést felölelő jelentését, melyből kitetszik, hogy 1906. évben volt az egyesületnek rendes tagja 12 és pártoló tagja 39.

Bevétel volt 1906. évben, betudva

az 1905. évről áthozott 8044 kor.

48 fill. pénztári maradványt . . . 14060 kor. 79 fill.

Kiadás . . . 6140 » 20 »

Pénztári maradvány 1906. évben . . . 7920 kor. 59 fill.

Megtérítendő összegben 4192 » 07 »

Együtt . . . 12112 kor. 66 fill.

Az egylet vagyoni állapota:

1905. év végével 11482 kor. 48 fillér

1906. » » 12112 » 66 fillérrel záródott.

Ezek szerint az 1906. évi vagyongyarapodás 630 kor. 18 fill., melynek 50 % -a rendkívüli segélyképen titkos szavazás gyakorlásával kiosztatott.

A pénztárnoknak a kiküldött pénztári vizsgálóbizottság előterjesztésére, a felmentvény megadatott.

Megemlítendőnek tartom még, hogy altiszti karunk iránt melegen érdeklődő védnökünk Nagys. Tomcsányi Gusztáv erdőigazgató úr közbenjárása révén egyesületünk alapja ujabban tetemesen gyarapodott, amennyiben az itteni úgynevezett Margit gőzfürész bérlője. Vinkler testvérek czég egy 10.000 koronás és Sebők József a Gárdony gőzfürész bérlője 4000 koronás alapítványt tenni kegyesek voltak oly módon, hogy előbbi ezen összeget évi 1000 koronás részletekben 10 év alatt, utóbbi pedig 4 év alatt fizetik le az egyesület pénztárába; az első részleteket már le is tették.

Már az itt, jelen cikkem rövid keretében felsorolt tények is fényesen igazolják, hogy egy ilyen egyesület létesítése mennyire áldásos szegény és bizony tagadhatatlanul jobbára sok anyagi gonddal küzdő altiszti karra nézve, vajha mindenhol ott, a hol még ilyen segélyző-egyesület nem létezik, a kartársak iparkodnának egyesületet alakítani, mert miként a Szentírás mondja »Segíts magadon és az Isten is megsegít.«

Vagyok különben a tekintetes szerkesztőségnek megkülömböztetett tisztelettel

Máramarósszigeten, 1907. június hó 6-án.

alázatos szolgája

Teleházy Ede
magy. kir. főerdőr,
mint a segélyegylet pénztárnoka.

Álláskereslet.

Egy több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, szakvizsgázott erdőőr egy kisebb uradalomban — mint önálló kezelő — állást keres. Czíme a szerkesztőségben.

*

Egy kiszolgált katona és csendőr, valamint 14 évi gyakorlati idővel bíró szakvizsgázott erdőőr, ki a magyar és a német nyelvet bírja, erdőőri állást keres.

Szíves ajánlatok a szerkesztőséghez kéretnek.

Vadászó cserkészfegyver

(Manlicher-rendszer)

Ny. 30. (3-3)

öllövetű, jó karban, eladó 110 koronáért.

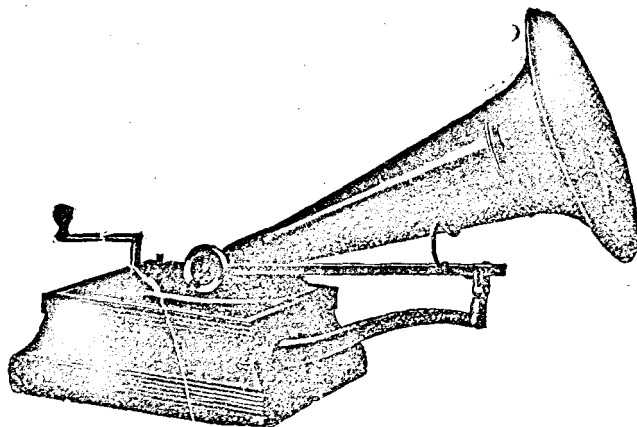
Czím: **Luzenszky István, Mór** (Fehér megye)

A vadász-vizsla.

Gyakorlati útmutató a vizsla nevelés-, tanítás-, használat- és gyógykezeléshez.

Második kiadás.

Ára 1 kor. 50 f. a szerzőnél: **Stark Dezső** főerdész,
Drávatamási (Somogy m.) E. 19. 7-*

Ny. 21. 7-24

Eredeti Grammophonok

angyal védjeggyel a legjobbak!

Órizkedjék az ember utánzatoktól, melyek csak kellemtelenséget okoznak.

Eredeti grammophonok 45 kor.-tól feljebb, legjobb minőségben kaphatók.

Nagy választék lemezekben, havonként új felvételek.

Egy és két oldalon bejátszott lemezek. — Régi, használt lemezek kicseréltetnek.

A Deutsche Grammophon A.-G. egyedüli képviselője Temesvár részére:

KECSKEMÉTI SÁNDOR

látszerész, villamos műszaki telep, nikkelező intézet
Temesvár-Belváros, (Agrár-palota).

Gyümölcsfa-csemetékkel nagyban

faiskolák létesítésére, gazdasági egyesületeknek nagy mennyiségben, jól és jutányosan szolgálhatok.

Nagyobb szükségleteknél különleges árajánlatokkal készségesen szolgálók. — Készlet 1 éves átültetlen és 2 éves átültetett:

több 1/2 milliónál **alma** — valódi vadalma

közel 1/2 millió **körte** — vadkörte

cca. 1/4 » **birs** — dugványcsemeték

100.000 drb kajszin, mandula és őszibarack. — Készletben gesztenye és gleditschiafák ezerszámba.

cca. 1/4 millió **Mariannaszilva** — dugványok

» 1/4 » **Myrabolana és szilva**

» 1/4 » **Meggy és cseresznye**

vannak továbbá nagy mennyiségben sorfák, különösen

Árjegyzék, dúsan illusztrált, kívánságra ingyen.

Ny. 2. 12-*

Mühle Vilmos, faiskolák,
es. és kir. udvari szállító
Temesvár.

SCHERTER TIVADAR

előbb PAUSENBERGER

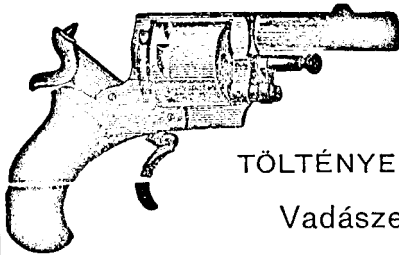
VASKERESKEDÉS

Temesvár-Belváros,

Hunyadi- és Jenő herceg-utca sarkán.

Telefon 499.

Legnagyobb választék Vadász-, Madár- és Flaubert-
fegyverekben. Forgópisztolyok, Browning-ismétlő
pisztolyok, Flaubert-pisztolyok.

AMERIKAI
LÉGFEGYVEREK

TÖLTÉNYEK és SERÉT

Vadászeszközök.

Ny. 5. 12-*

KOLARITS NÁNDOR

Első délmagyarországi egyenruházati intézete
és férfiruha műterme

TEMESVÁROTT

szállít legjobb **egyenruhát,**
egyenruházati cikkeket és polgári ruhát
előnyös feltételek mellett.

Ny. 4. 12-12

SORFÁK.

Erősebb fákbani nagyobb szükségletnél speciális aján-
lattal állok szolgálatra, — különösen

Acer, Gesztenye, Gleditschia, Fraxinus,
Maclura, Quercus, telt Crataegus, Robinia
stbi-ből.

Mühle Vilmos, faiskolák,

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Ny. 3. 12-*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BLUM ÉS TÁRSA

ELSŐRANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET

BUDAPEST IV, Kossuth Lajos-utca 14/16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású
erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Ezen lap előfizetői által nálunk rendelt cikkek számlaösszegéből 1 1/2 %-ot adunk át a fentebb ter-
vezett erdőaltiszti alap javára.

Hivatalos úton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos
elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére
hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-ívat szerint, szinte *jutányos* árban készítettnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem
vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet
fordítunk.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg *árjegyzékünket* és a hivatalos megrendeléshez szükséges részlet-
fizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz
kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM ÉS TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmivvelésügyi
Minisztérium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

E. 6. 12-*